

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 241

гр. Велико Търново, 18.03.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО в закрито заседание на осемнадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодорина Димитрова

Членове: Георги Драгостинов
Любка Милкова

като разгледа докладваното от Любка Милкова Въззивно частно гражданско дело № 20224100500106 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.278 ал.1 от ГПК.

Образувано е по частна жалба от „Енерго – Про Продажби“ АД със седалище гр.Варна, чрез адв.М. от ВТАК, редовно преупълномощена, против Определение №99/18.01.2022г., постановено по Гр. д.№1695/2021г. по описа на РС – Горна Оряховица, с което е осъдено „Енерго – Про Продажби“ АД със седалище гр.Варна да заплати на Г. ЛЮЦК. К. сумата 50лв., представляваща направените разноски по делото, както и е осъдено „Енерго – Про Продажби“ АД гр.Варна да заплати на адв.Н.К. от ВТАК на основание чл.38 ал.2 вр. ал.1 т.2 ЗА сумата 300,00лв., представляваща адвокатско възнаграждение по делото, като съдът е приел, че в случая не са налице предпоставките на чл.78 ал.2 ГПК за възлагане на разноските върху ищеца. Развити са оплаквания за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното определение по развити съображения, в т.ч., че при вземане по чл.55 ал.1 пр.1 ЗЗД с поканата кредиторът на практика определя падежа на вземането си - моментът, в който длъжникът му дължи изпълнение, в случая ответникът е получил покана за плащане на исковата сума с получаване на ИМ, след което и в срока за отговор на същата е предприел плащането й, не е оспорвал вземането нито преди, нито след завеждането на иска, поради което е приложима разпоредбата на чл.78 ал.2 ГПК за възлагане на разноските върху ищеца. Моли съда, да отмени обжалваното определение, вместо което постанови друго, с което осъди Г. ЛЮЦК. К. да заплати на „Енерго – Про Продажби“ АД гр.Варна сторените разноски в размер на 360лв. за заплатено адв. възнаграждение. Претендира разноски за производството по частната жалба.

В срока по чл.276 ал.1 ГПК е подаден писмен отговор на частната жалба от насрещната страна – ищец Г. ЛЮЦК. К., чрез пълномощника му адв.Н. К. от ВТАК, с който моли частната жалба да бъде оставена без разглеждане като процесуално недопустима, поради липса на правен интерес у жалбоподателя, доколкото пътят за изменение на съдебен акт в частта за разноските е един и той е този по чл.248 ГПК, а в условията на евентуалност – да бъде отхвърлена изцяло като неоснователна по съображения, подробно развити в отговора на жалбата.

Въззивният съд, след като разгледа частната жалба, съобразно инвокираните в нея оплаквания и данните по делото, съобрази развитите доводи в писмения отговор на частната жалба, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството по Гр. д.№1695/2021г. по описа на РС – Горна Оряховица е образувано по предявен от Г. ЛЮЦК. К., чрез пълномощника му адв.К. от ВТАК, оказал му

безплатна правна помощ в хипотеза по чл.38 ал.1 т.2 ЗА, против „Енерго – Про Продажби“ АД със седалище гр.Варна осъдителен иск за неоснователно обогатяване с правно основание чл.55 ал.1 пр.1 ЗЗД с цена на иска от 76лв., представляваща сбор от начислени и събрани без основание суми от по 19лв. за наказателна такса за възстановяване на захранването до обекта на потребителя – ищец по процесните четири фактури. Ищецът е претендирал разноски за внесена ДТ, съгласно представен списък по чл.80 ГПК, както и е предявено искане по чл.38 ал.2 вр. ал.1 т.2 ЗА за присъждане на адв. възнаграждение в полза на адв.Н. К. от ВТАК.

С подадения в срока по чл.131 ал.1 ГПК писмен отговор ответникът „Енерго – Про Продажби“ АД гр.Варна, чрез адв.М. от ВТАК, редовно преупълномощена, е оспорил изцяло иска като неоснователен с довод, че не дължи всяка една от процесните суми в размер на 19лв., тъй като те са заплатени, върнати своевременно на ищеца, като плащането на исковата сума от ответника на ищеца е извършено в хода на процеса на 15.09.2021г., или в рамките на срока по чл.131 ал.1 ГПК, за който факт са представени писмени доказателства. Претендирал е разноски.

С протоколно определение от 17.01.2022г. производството е прекратено по реда на чл.232 ГПК, поради оттегляне на предявения иск от ищеца, което, като необжалвано, е влязло в сила.

С постановеното в ЗЗ обжалвано определение №99/18.01.2022г. е осъдено „Енерго – Про Продажби“ АД със седалище гр.Варна да заплати на Г. ЛЮЦК. К. сумата 50лв., представляваща направените разноски по делото, както и е осъдено „Енерго – Про Продажби“ АД гр.Варна да заплати на адв.Н.К. от ВТАК сумата 300,00лв., представляваща адвокатско възнаграждение по делото на основание чл.38 ал.2 вр. ал.1 т.2 ЗА, като съдът е приел, че в случая не са налице предпоставките на чл.78 ал.2 ГПК за възлагане на разноските върху ищеца.

Обжалваното определение е връчено на ответника /частен жалбоподател/ на 26.01.2022г., а настоящата частна жалба е подадена на 31.01.2022г., т.е. в рамките на едноседмичният срок за обжалване.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Съдът, в настоящият си състав, приема, че подадената в срок и от активно процесуално легитимирана страна частна жалба против първоинстанционното определение за разноски е процесуално допустима и като такава подлежи на разглеждане по същество. Предвиденият в разпоредбата на чл.248 ГПК процесуален ред за изменение на решението в частта за разноските не изключва правния интерес у частния жалбоподател от атакуване на първоинстанционното определение за разноските по инстанционен ред на обжалването му с частна жалба, което обуславя и процесуална допустимост на частната жалба, аргумент за който извод се извлича от разпоредбата на чл.278 ал.4 вр. чл.258 ал.2 ГПК, доколкото ѝ отговорността за разноски е гражданско облигационно правоотношение и по нея съдът не се произнася служебно, а само по молба на заинтересованата страна.

Разгледана по същество частната жалба е неоснователна и недоказана и като такава следва да бъде отхвърлена, респ. обжалваното определение за разноски потвърдено, като правилно и законосъобразно.

Спорен по делото е въпроса приложима ли е в случая разпоредбата на чл.78 ал.2 ГПК за възлагане на разноските върху ищеца, отговорът на който, както правилно е приел и първоинстанционният съд, е отрицателен. На основание чл.78 ал.2 ГПК, ако ответникът с поведението си не е дал повод за завеждане на делото и ако признае иска, разноските се възлагат върху ищеца.

Съдът приема, че в процесният случай ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото, поради което и не е налице хипотезата на чл.78 ал.2 ГПК за възлагане на разноските върху ищеца, предвид което обжалваното определение, с което разноските по делото са възложени в тежест на ответника, и в полза на последния не са присъдени разноски, се явява правилно и законосъобразно и следва да бъде потвърдено.

Предмет на прекратеното производство е бил осъдителен иск по чл.55 ал.1 пр.1 ЗЗД за неоснователно обогатяване при начална липса на основание. Съгласно задължителните разяснения, дадени с ТР №5/21.11.2019г. по тълк. д.№5/2017г., ОСТК на ВКС,

задължението за връщане на даденото при начална липса на основание в настоящата хипотеза на чл.55 ал.1 пр.1 ЗЗД е безсрочно – правоотношението е с извъндоговорен характер, то не възниква в резултат на съгласуване на волите на правните субекти и не е мислимо страните да са определили предварително срок за изпълнение, такъв няма определен и в закона. Задължението за връщане на дадено при начална липса на основание, след като е безсрочно, може да се иска от кредитора веднага. /арг. чл.69 ал.1 ЗЗД/. То възниква от момента на получаване на недължимото и от този момент става изискуемо, както е изяснено и в т.7 ППВС №1/1979г. Началото на изискуемостта е начало и на погасителната давност, на осн. чл.114 ал.1 ЗЗД, но автоматично не води до забава на длъжника. След като при връщане на дадено при начална липса на основание вземането е изискуемо от момента на размястване на имущественото благо, то в процесният случай, ответникът, при налично знание за съществуване на процесното вземане на ищеца по чл.55 ал.1 пр.1 ЗЗД, доколкото начисляването на наказателна такса за възстановяване на захранването до обекта на потребителя – ищец почива на неравноправна клауза от ОУДПЕЕ, и доколкото не го е изпълнил доброволно в един доста продължителен период от време от изискуемостта му до датата на предявяване на ИМ, то ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото, поради което не е налице хипотезата на чл.78 ал.2 ГПК за възлагане на разноските върху ищеца и „Енерго- Про Продажби“ АД не може да се освободи от отговорността си за разноски по делото, респ. на ответното дружество не се следват направените по делото разноски.

Действително за забава на длъжника по безсрочното задължение е необходимо той да бъде поканен от кредитора да изпълни съгласно чл.84 ал.2 ЗЗД, роля на каквато покана в случая изпълнява исковата молба. Релевантна обаче за отговорността за разноски е изискуемостта на вземането по чл.55 ал.1 пр.1 ЗЗД, която настъпва от момента на размястване на имущественото благо, докато забавата за изпълнение настъпва след като длъжникът бъде поканен от кредитора, но има отношение единствено относно дължимостта на обезщетение за забава /законна лихва/. Приложимостта на чл.78 ал.2 ГПК не може да се обоснове с факта, че ответникът не е оспорвал иска нито преди, нито след завеждането му и е върнал на ищеца получената без основание искова сума в срока за писмен отговор на ИМ и че не е бил поканен от ищеца да изпълни до датата на предявяване на ИМ, доколкото, падежа, изискуемостта на вземането и изпадането в забава на длъжника са различни правни понятия и релевантна за отговорността за разноски е изискуемостта на вземането, настъпила от момента на размястване на имущественото благо и невръщането от ответника на полученото от него без основание в един доста продължителен период от време от получаване на недължимото по процесните четири фактури през 2017г., 2018г. и 2019г. до датата на ИМ /30.08.2021г./, което е обусловило и правния интерес на ищеца да потърси защита по съдебен ред на нарушеното си право, т.е. ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото и следва да понесе отговорността за разноски, доколкото не е налице хипотезата на чл.78 ал.2 ГПК. Изцяло от избора на ищеца, разполагащ с право на иск, зависи по кой ред ще защити накърненото си субективно материално право, и при положение, че разполага с право на иск и може да го упражни съдебно, не може да бъде задължен да упражни правата си по друг ред. Задължението за връщане на дадено при начална липса на основание е парично, поради което е носимо, т.е. длъжникът трябва да потърси кредитора с цел да изпълни, а не обратното – арг. чл.68 б.„а“ ЗЗД. Законът е повелявал на ответника да изпълни и не му е била нужна покана от ищеца.

По изложените съображения частната жалба се явява неоснователна и недоказана, респ. обжалваното определение за разноски – правилно и законосъобразно и следва да бъде потвърдено.

Претенцията на частния жалбоподател за присъждане на съдебни разноски в настоящото производство е неоснователна не само с оглед изхода по частната жалба, но и доколкото, съгласно трайната съдебна практика, спорът за разноски не може да обуслови отговорност на страните за съдебни разноски в съответното съдебно производство, тъй като отговорността за разноски е функция от разрешен материално - правен спор, какъвто при спор за разноски не се разрешава.

Мотивиран от горното, Великотърновски окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Определение №99/18.01.2022г., постановено по Гр.д.
№1695/2021г. по описа на Районен съд – Горна Оряховица.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____